

Súd: Okresný súd Revúca
Spisová značka: 8P/83/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6913214343
Dátum vydania rozhodnutia: 14. 03. 2014
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Miroslava Kvetková
ECLI: ECLI:SK:OSRA:2014:6913214343.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Revúca samosudkyňou JUDr. Miroslavou Kvetkovou v právnej veci navrhovateľa: U. L., W.. XX.XX.XXXX, F. F. Č.. XX, zast. JUDr. Janou Zvarovou, advokátkou so sídlom Advokátskej kancelárie v Rimavskej Sobote, Hlavné námestie č. 14 proti odporkyni: Y. L. L., W.. XX.XX.XXXX, F. C., M. Č.. XXXX/XX, zast. Mgr. Mariánom Jankovičom, advokátom so sídlom Advokátskej kancelárie v Revúcej, Bernolákova č. 151/9 o rozvod manželstva a úpravu výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode k maloletým deťom: X/ J. U. L., W.. XX.XX.XXXX E. X/ Y. L., W.. XX.XX.XXXX, obe deti bytom u matky, zastúpené Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny v Rimavskej Sobote ako kolíznym opatrovníkom takto

r o z h o d o l :

I. Súd manželstvo účastníkov konania uzavreté v Rimavskej Sobote dňa 24.10.2009 a zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Rimavská Sobota vo zväzku 19, ročník 2009, strana 1, pod por. č. 89 r o z v á d z a .

II. Súd maloletého J. U. L., W.. XX.XX.XXXX a maloletého Y. L., W.. XX.XX.XXXX z v e r u j e do osobnej starostlivosti matky detí, ktorá bude maloleté deti zastupovať a spravovať ich majetok.

III. Otec detí U.C. L., W.. XX.XX.XXXX j e p o v i n n ý platiť na maloletého J. U. L., W.. XX.XX.XXXX výživné vo výške 80,- Eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám matky detí.

IV. Otec detí U.C. L., W.. XX.XX.XXXX j e p o v i n n ý platiť na maloletého Y. L., W.. XX.XX.XXXX výživné vo výške 70,- Eur mesačne, s účinnosťou od právoplatnosti tohto rozsudku, vždy do 20. dňa toho ktorého mesiaca, vopred k rukám matky detí.

V. Otec maloletých detí U. L., W.. XX.XX.XXXX j e o p r á v n e n ý stýkať sa s maloletým Y. L., W.. XX.XX.XXXX každý nepárny piatok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. bez prítomnosti matky detí a ďalej je oprávnený stýkať sa s maloletým J. U. L., W.. XX.XX.XXXX každý nepárny týždeň od piatka 15.00 hod. do nedele 16.30 hod. bez prítomnosti matky detí.

VI. Otec maloletých detí U.C. L., W.. XX.XX.XXXX je ďalej o p r á v n e n ý stýkať sa s maloletým J. U. L., W.. XX.XX.XXXX každý rok dňa 25. 12., počas veľkonočných sviatkov každý párný rok v piatok a sobotu a každý nepárny rok v nedeľu a pondelok a počas letných prázdnin každý rok od 10. 7. do 20. 7. a od 15. 8. do 25. 8 s tým, že matka detí maloletého J. U. otcovi detí odovzdá o 8.00 h pri začiatku styku a otec detí maloletého J. U. odovzdá matke detí o 17.00 h pri konci styku.

VII. Účastníci konania n e m a j ú právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom zo dňa 27.08.2013 sa navrhovateľ voči odporkyni domáhal rozvodu manželstva a úpravy výkonu rodičovských práv a povinností k maloletým deťom J. U.C. L., W.. XX.XX.XXXX E. Y. L., W.. XX.XX.XXXX. Odporkyňa s návrhom na rozvod manželstva súhlasila, navrhovala odlišnú úpravu výkonu rodičovských práv a povinností.

Súd po prečítaní návrhu na začatie konania a písomných vyjadrení účastníkov konania vo veci vykonal dokazovanie výsluchom účastníkov konania a kolízneho opatrovníka, ako aj prečítaním listinných dôkazov - sobášneho listu, rodných listov maloletých detí, rozsudku Okresného súdu Revúca č. k. 8P/61/2013-107 zo dňa 30.09.2013, správy kolízneho opatrovníka Úradu práce sociálnych vecí a rodiny Rimavská Sobota o výsledkoch šetrenia u otca maloletých detí zo dňa 17.02.2014, správy Úradu práce sociálnych vecí a rodiny v Revúcej o výsledkoch šetrenia u matky maloletých detí zo dňa 04.03.2014, odpovedí na lustráciu rodičov detí v Sociálnej poisťovni, potvrdení Banskobystrickej regionálnej správy ciest o príjme navrhovateľa zo dňa 21.10.2013, 05.02.2014 a 06.02.2014, mzdových listov navrhovateľa zo rok 2013 a 2014, potvrdení Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej zo dňa 04.02.2014 a 13.02.2014, potvrdenia Sociálnej poisťovne, ústredie zo dňa 06.02.2014, oznámenia Geodetického a kartografického ústavu Bratislava zo dňa 25.01.2014, potvrdenia Okresného dopravného inšpektorátu Revúca zo dňa 04.02.2014, odpovedí na lustrácie rodičov detí v registri priestupkov, správy Mesta Revúca zo dňa 11.02.2014, správy Mesta Rimavská Sobota zo dňa 18.02.2014, potvrdenia Mesta Rimavská Sobota o trvalom pobyte navrhovateľa zo dňa 14.10.2013, potvrdenia Mesta Revúca o trvalom pobyte navrhovateľa zo dňa 28.10.2013, potvrdenia Základnej školy s materskou školou Jelšava zo dňa 05.02.2014, kópií dokladov SIPO, kópií pokladničných bločkov, kópie príjmového pokladničného dokladu, kópie faktúry spoločnosti Euronext, s.r.o. č. 14010761, potvrdení o vykonaní platieb otcom detí zo dňa 20.01.2014, 17.12.2013, 19.01.2014, 09.10.2013 a 24.01.2014, popisov cesty z obce Bakta do mesta Jelšava, záručného listu, popisu výrobku - chránič matracov, lekárskej správy MUDr. Márie Procházkovej, potvrdenia OO PZ Revúca zo dňa 06.11.2013, úradných záznamov Úradu práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej zo dňa 13.11.2013 a 10.12.2013, emailovej komunikácie zo dňa 07.11.2013, oboznámením sa s celým obsahom spisu, ako aj obsahom pripojených spisov tunajšieho súdu sp. zn. 8P/61/2013 a 8C/93/2013 a zistil nasledovný skutkový stav:

Manželstvo navrhovateľa a odporkyne bolo uzavreté dňa 24.10.2009 v Rimavskej Sobote a je zapísané v knihe manželstiev Matričného úradu Rimavská Sobota vo zväzku 19, ročník 2009, strana 1, pod por. č. 89. Z tohto manželstva pochádzajú dve maloleté deti - J. U.C. L., W.. XX.XX.XXXX E. Y. L., W.. XX.XX.XXXX.

Navrhovateľ v návrh na začatie konania a vo svojej výpovedi uviedol, že manželstvo s odporkyňou uzavreli po ročnej známosti, nehody začali asi pol roka po narodení druhého syna. Odporkyňa na neho reagovala podráždene, často sa hádali. K odporkyni stratil citový vzťah, keďže sa mu citovo vyhrážala a urážala ho. Nevidí nádej na obnovu manželstva. Príčinou rozvratu manželstva bola neznesiteľná povaha odporkyne. S odporkyňou nežijú v spoločnej domácnosti od 15.8.2013. Už aj predtým nemali intímny styk. K manželke už nič necíti, komunikujú len v súvislosti so starostlivosťou o deti a to emailom, nakoľko keď v minulosti komunikovali telefonicky, odporkyňa mu nadávala.

Odporkyňa s návrhom na rozvod manželstva súhlasí, vo svojom písomnom vyjadrení a na pojednávaní uviedla, že vzťahy medzi manželmi ochladli, ich manželstvo je trvalo rozvrátené a neplní už svoj účel. Podľa nej nie je možné obnovenie ich spolužitia a ani nemá o to záujem. Príčinou rozvratu manželstva podľa nej boli povahové vlastnosti navrhovateľa a ich rozdielne názory. Nežijú spolu od augusta 2013, intímne spolu nežijú od 14.3.2013. V minulosti sa snažili o vyriešenie problémov, ale neúspešne. S navrhovateľom je v kontakte len ohľadne starostlivosti o deti. V poslednom čase ho ani moc nekontaktuje, on sa emailom pýta na deti, ona mu odpovie.

Podľa § 23 ods. 1 zákona č. 36/2005 Z. z. o rodine v platnom znení (ďalej len zákon o rodine) súd môže manželstvo na návrh niektorého z manželov rozviesť, ak sú vzťahy medzi manželmi tak vážne narušené a trvalo rozvrátené, že manželstvo nemôže plniť svoj účel a od manželov nemožno očakávať obnovenie manželského spolužitia.

Na základe vykonaného dokazovania dospel súd k záveru, že návrh navrhovateľa je dôvodný. Vzťahy medzi manželmi - účastníkmi konania považoval súd za vážne narušené a trvalo rozvrátené. Obaja účastníci konania uvádzali, že v manželstve nechcú zotrvať a chcú sa rozviesť. Vzhľadom na vzájomné nezhody manželov a ich rozdielne povahy došlo k postupnému vzájomnému odcudzeniu manželov. Takýto stav možno považovať za vážny rozvrát manželstva, keďže odcudzenie účastníkov konania spôsobilo, že manželstvo už neplní svoj účel. Súd má za to, že obnovenie spolužitia manželov nemožno očakávať. Nakoľko v danej veci boli splnené všetky zákonné podmienky, súd manželstvo účastníkov konania rozviedol.

Podľa § 113 ods. 1 Občianskeho súdneho poriadku je s konaním o rozvod manželstva spojené konanie o úpravu pomerov manželov k maloletým deťom pochádzajúcim z ich manželstva na čas po rozvode. Preto súd upravoval i výkon rodičovských práv a povinností k maloletým deťom na čas po rozvode.

Rodičovské práva a povinnosti k maloletým deťom boli naposledy upravené rozsudkom Okresného súdu Revúca č. k. 8P/61/2013-107 zo dňa 30.09.2013, právoplatným dňa 28.10.2013 a to tak, že deti boli zverené do osobnej starostlivosti matky, otec detí bol zaviazaný platiť na maloletého Gabriela výživné vo výške 80,- Eur mesačne a na maloletého Y. výživné vo výške 70,- Eur mesačne. Ohľadne styku otca s maloletými deťmi schválil súd rodičovskú dohodu, podľa ktorej bol otec oprávnený stretávať sa s maloletými deťmi nasledovne: s maloletým Y. každý nepárny piatok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. v mieste bydliska detí v prítomnosti matky detí a s maloletým J. každý nepárny piatok v čase od 15.00 hod. do 17.00 hod. v mieste bydliska detí v prítomnosti matky detí, ďalej každý prvý nepárny týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele 16.30 hod. bez prítomnosti matky detí a každý druhý nepárny týždeň od piatka od 17.00 hod. do nedele 11.30 hod. bez prítomnosti matky detí, pričom matka detí je povinná umožniť otcovi detí stretnutie s maloletým Y. v čase, keď otec detí prinesie domov maloletého J..

V čase tejto poslednej úpravy starostlivosti o maloleté deti rodičia nežili v spoločnej domácnosti, otec detí býval na adrese Bakta č. 59, kde mal i trvalý pobyt. Otec detí mal čistý priemerný mesačný príjem vo výške 470,82 Eur a priemerný počet odpracovaných dní za mesiac 16. Matka maloletých detí bola na materskej dovolenke, poberala rodičovský príspevok vo výške 199,60 Eur a prídavky na deti vo výške 46,20 Eur mesačne. Rodičia nevlastnili nehnuteľnosti, ani hnutelné veci väčšej hodnoty, otec vlastnil auto.

Navrhovateľ návrhom na začatie konania doplneným na pojednávaní žiadal upraviť výkon rodičovských práv a povinností na čas po rozvode tak, aby súd maloletého Y. zveril do starostlivosti matky a maloletého J. U. do striedavej starostlivosti oboch rodičov a to tak, že týždeň bude maloletý u matky a týždeň u otca s tým, že časový rozsah striedavej starostlivosti môže byť aj iný, napríklad dva týždne.

Pokiaľ ide o výživné, v prípade zverenia J. do striedavej starostlivosti nežiada určiť výživné na toto dieťa a na Y. žiada určiť výživné vo výške 70,- Eur. V prípade zverenia oboch detí matke, žiada určiť výživné po 70,- Eur na každé dieťa.

Jeho styk s maloletým Y. žiadal upraviť rovnako ako naposledy (teda v rozsahu 2 hodín), ale bez prítomnosti matky. Pokiaľ ide o maloletého J. U., v prípade striedavej starostlivosti nežiada upravovať styk a v prípade jeho zverenia matke žiada upraviť bežný styk tak, ako to bolo doposiaľ s tým, že dieťa bude u otca zakaždým do 16.30 hod.. Ďalej žiada, aby mal právo stýkať sa s J. každý rok 25.12., cez Veľkú noc každý páry rok v piatok a sobotu a každý nepárny rok v nedeľu a pondelok, počas letných prázdnin od 10.07. do 20.07. a od 15.08. do 25.08. s tým, že v prípade uvedených sviatkov a prázdnin matka maloletého otcovi odovzdá o 8.00 hod. pri začiatku styku a otec maloletého odovzdá matke o 17.00 hod. pri konci styku.

Otec maloletých detí vo svojej výpovedi uviedol, že žiada zveriť maloletého Y. do starostlivosti matky vzhľadom na jeho vek. Striedavú starostlivosť o maloletého J. U. navrhuje z dôvodu, aby sa dieťa otcovi neodcudzilo, keďže v súčasnosti styk otca s maloletým J. neprebíha tak, ako by chcel. Nemá takú možnosť vplývať na deti a byť s deťmi, ako by si želal. Pri striedavej starostlivosti by mohol viac ovplyvňovať výchovu dieťaťa. Za čas, počas ktorého je J. u neho, nemôže napríklad odučiť maloletého od plienok, fľašky a podobne. Chcel by tiež maloletého brávať aj na výlety, napríklad do Maďarska, čo by mu možno bez striedavej starostlivosti nebolo umožnené. Vzdialenosť rodičov nebráni striedavej starostlivosti, aj teraz maloletý navštevuje otca v tejto vzdialenosti a nemá s tým žiaden problém. To, ako by vyzerala neskôr školská dochádzka, v súčasnosti to nie je podstatné. Keď bude dieťa staršie, podá nový návrh, veci sa môžu dovedy zmeniť.

Striedavá starostlivosť by vyzerala tak, že kým bude v práci, budú sa o maloletého starať jeho rodičia a keď sa vráti z práce, tak sa bude starať on. Pracuje na pobočke v Jelšave, niekedy na pobočke v Rimavskej Sobote, väčšinou je v Jelšave. Cesta z Jelšavy domov mu trvá 30 - 40 minút. Vie sa so zamestnávateľom dohodnúť, že odíde skôr z práce, keď to bude potrebné, a potom si to nadrobí. V práci je v lete od 7.00 hod. do 15.00 hod., resp. od 6.00 hod. do 14.00 hod., to závisí od jeho zamestnávateľa, v zime od 7.00 hod. do 19.00 hod.. Maloletý J. chodí spať medzi 19.00 hod. a 19.30 hod.. Požiadal o preloženie do Rimavskej Soboty a tiež o to, aby nebol zaradený na zimnú službu do 19.00 hod., jeho žiadosť o preloženie do Rimavskej Soboty bola zamietnutá, túto zimnú službu si musí ešte odpracovať, neskôr bude zaradený už len ako vodič, nebude mať už zimnú službu. Jeho rodičia bývajú tam, kde on, ide vlastne o dva domy so spoločným dvorom. V jednom býva on sám a v druhom jeho rodičia samy. Jeho rodičia sa narodili v roku 1950 a 1956, jeho otec je dôchodca, matka úplná invalidná dôchodkyňa, má liekovú astmu a alergiu. Pohybovo je na tom jeho matka dosť dobre, má problémy, ale je mobilná.

Ohľadne svojich pomerov uviedol, že je zamestnaný, má príjem okolo 450,- Eur mesačne, výška sa mení, záleží od toho, koľko odpracuje. Nehnuteľnosti nevlasťní, vlastní auto. Inú vyživovaciu povinnosť nemá. Výživné na deti platí riadne a pravidelne. Po uhradení výživného mu ostáva len 35,- Eur. Musí deťom kupovať veci, ktoré nezabezpečí matka, oblečenie, lieky a podobne. Má výdavky na bývanie, poistenie nehnuteľnosti, platí poplatok za mobilný telefón, poplatok za komunálny odpad, poistné deťom a má výdavky na benzín na cestu do práce a k doktorom. V súčasnosti chodí k doktorovi do Lučenca. Do Jelšavy do práce cestuje zhruba každý 2. alebo 3. deň. Má výdavky na lieky vo výške 7,- Eur mesačne. Má v podstate rovnaké výdavky, ako pri poslednej úprave výživného, len má ďalšie výdavky v súvislosti so súčasnými zdravotnými problémami.

Ďalej uviedol, že matka detí má aj iný príjem, má internetový obchod.

Odporkyňa v písomnom vyjadrení a na pojednávaní ohľadne úpravy výkonu rodičovských práv a povinností na čas po rozvode žiadala, aby obe deti boli zverené do jej osobnej starostlivosti, výživné bolo upravené tak ako naposledy, t. j. 80,- Eur na J. U. a 70,- Eur na Y..

Pokiaľ ide o styk otca s maloletým Y., súhlasí, aby bol upravený tak ako naposledy, pričom trvá na tom, aby sa tento styk realizoval v jej prítomnosti. Súhlasí, aby bežný styk s maloletým J. bol upravený ako naposledy s tým, že pri týchto stretnutiach bude čas do 16.30 hod. a že nebude uvedená posledná časť výroku od "pričom matka je povinná umožniť otcovi detí stretnutie s maloletým Y. v čase, keď otec detí prinesie domov maloletého J.". Pokiaľ ide o Vianoce a Veľkú noc, súhlasí s tým, čo navrhol navrhovateľ, pokiaľ ide o leto, navrhuje styk v období od 01.07. do 15.07.

Matka detí na pojednávaní uviedla, že súhlasí, aby bol maloletý Y. zverený do jej osobnej starostlivosti, so striedavou starostlivosťou u maloletého J. U. nesúhlasí, nakoľko nie sú splnené základné princípy striedavej starostlivosti, ktoré sú jej podmienkou a to dobrá komunikácia rodičov a nie príliš veľká vzdialenosť rodičov. Myslí si, že nie je vhodné rozdelenie detí. Nevie si predstaviť, ako by bola pri striedavej starostlivosti zabezpečená predškolská starostlivosť o maloletého J. U., ktorý v súčasnosti navštevuje škôlku v Revúcej a keďže styk sa upravuje na dlhšie obdobie, tak si tiež nevie predstaviť, ako by bola neskôr realizovaná školská dochádzka. Má za to, že otec môže ovplyvňovať výchovu aj pri takej úprave starostlivosti, ako je to v súčasnosti a môže maloletého brávať i na výlety. Maloletý J. k nemu chodí rád.

Pokiaľ ide o styk, u maloletého Y. trvá na tom, aby bol styk upravený za prítomnosti matky a to z toho dôvodu, že otec sa upäl najmä na staršieho syna, styk s mladším synom nerealizuje, vyplýva to aj z jeho návrhu, ktorý sa orientuje predovšetkým na staršieho syna. Styk s maloletým J. v lete navrhuje od 01.07. do 15.07. z dôvodu, že v tom období by mal mať otec detí závodnú dovolenku.

Ohľadne svojich pomerov uvádza, že tieto sa od poslednej úpravy výživného nezmenili, je na materskej dovolenke, jej príjmom je rodičovský príspevok a prídavok na deti, spolu cca 250,- Eur. Otec detí platí pravidelne a včas súdom určených 150,- Eur na deti, navyše deťom nič nekupuje. Ona inú vyživovaciu povinnosť nemá, majetok väčšej hodnoty nevlastní. Jej výdavky, ani výdavky detí sa od poslednej úpravy sa nezmenili. Maloletému J. kupuje teraz pravidelne lieky na imunitu v hodnote cca 12,- Eur mesačne, maloletému Y. pravidelne lieky v hodnote 4,- Eur na 3 mesiace.

Ďalej uviedla, že nemá internetový obchod a že navrhovateľ má úspory vo výške 2 000,- Eur.

Podľa správ kolízneho opatrovníka maloleté deti žijú u matky. Maloletý J. navštevuje materskú školu, Y. je doma s mamou, ktorá je na materskej dovolenke. Deti nemajú vážnejšie zdravotné problémy. Matka s deťmi obýva 3-izbový kompletne zariadený byt, ktorý patrí jej matke. Elektrina aj voda sú zavedené, hygiena je na požadovanej úrovni. Deti majú k dispozícii detskú izbu, ktorá je prispôbená ich veku. Šetrením neboli zistené žiadne nedostatky vo výchove maloletých detí, deti majú u matky vytvorené vhodné podmienky pre ich zdravý fyzický a psychický vývoj.

Otec detí obýva starší rodinný dom, ktorý má spoločný dvor s ďalším domom, v ktorom žijú jeho rodičia. Dom pozostáva z troch izieb, kuchyne a príslušenstva, obývacia izba je kompletne zariadená, v domácnosti sa nachádzalo oblečenie, hračky a iné veci pre maloleté deti. Hygiena bola na požadovanej úrovni. Otec uviedol, že je v pravidelnom styku s maloletým J., berie si ho k sebe domov, maloletý Maximilián je vzhľadom na svoj vek viac naviazaný na matku.

Kolízny opatrovník na pojednávaní navrhol obe maloleté deti zveriť do osobnej starostlivosti matky. V rodine detí (u otca i matky) boli vykonané šetrenia, neboli zistené žiadne nedostatky vo výchove. S navrhovanou striedavou starostlivosťou nesúhlasia a to vzhľadom na vek maloletého J. a vzdialenosť rodičov detí. Výživné žiadajú určiť vo výške 70,- Eur na Y.Á. a vo výške 80,- Eur na J.. Úpravu styku otca s deťmi nechávajú na rozhodnutí súdu.

Z listinných dôkazov súd zistil, že navrhovateľ je zamestnancom Banskobystrickej regionálnej správy ciest, a.s., je zaradený na pracovisku v Jelšave, jeho čistý priemerný mesačný príjem za obdobie od januára 2013 do januára 2014 bol približne 450,- Eur. Iný príjem otec detí nemá, nevlastní nehnuteľnosti, vlastní auto. Podľa potvrdení zamestnávateľa otca detí odpracoval otec detí za obdobie od januára 2013 do januára 2014 v priemere 12 dní mesačne.

Matka maloletých detí je zamestnankyňou Základnej školy s materskou školou v Jelšave a v súčasnosti je na materskej dovolenke. Poberá rodičovský príspevok vo výške 203,20 Eur a prídavky na deti vo výške 47,04 Eur mesačne, iné dávky nepoberá. Nevlastní nehnuteľnosti, ani hnuiteľné veci väčšej hodnoty.

Neboli istené žiadne nedostatky v správaní rodičov detí, ktoré by bránili zvereniu deti niektorému z nich.

Otec detí v písomnom podaní vyčíslil svoje základné mesačné výdavky sumou 364,18 Eur, čo predstavuje poistenie na deti vo výške 22,40 Eur a 22,90 Eur mesačne, výdavky na mobilný telefón vo výške 27,13 Eur, cestovné do zamestnania vo výške 240,- Eur mesačne a úhrady spojené s bývaním vo výške 51,75 Eur. Zároveň predložil doklady o platení výživného, poistného, poplatkov a o kúpe tovaru pre deti a seba.

Matka detí v písomnom vyjadrení uviedla, že má výdavky na bývanie vo výške 150,65 Eur mesačne. Pravidelné mesačné výdavky maloletých detí sú 150,- Eur a 120,- Eur. Maloletý J. navštevuje škôlku, finančné náklady v materskej škole sú nasledovné: úhrada na prevádzku školy 10,- Eur mesačne, strava 1,12 Eur denne a ročné poplatky za pracovné zošity 2,- Eurá, za ZRPŠ 10,- Eur, za triedny fond 10,- Eur. Maloleté deti majú výdavky v súvislosti s ich zdravotným stavom, bývajú často choré a musí im

kupovať lieky, J. pravidelne užíva lieky na imunitu a Y.Á. kupuje probiotiká. S maloletým J. musí ísť na výber nosných mandlí do Banskej Bystrice, deťom zakúpila na odporúčanie pediatričky detský inhalátor.

Otec detí preukázal, že podal na Obvodnom oddelení PZ Revúca ústne oznámenie o priestupku proti občianskemu spolunažívaniu a že sa dvakrát dostavil na Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny v Revúcej, kde oznámil, že matka riadne nepripravuje syna na styk a že v decembri, keď bol po syna, matka mu ho odmietla dať, zavolať políciu a matka im ukázala potvrdenie, že syn má byť v domácej liečbe.

Podľa § 24 ods. 1 a ods. 3 zákona o rodine v rozhodnutí, ktorým sa rozvádza manželstvo rodičov maloletého dieťaťa, súd upraví výkon ich rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode, najmä určí, komu maloleté dieťa zverí do osobnej starostlivosti, kto ho bude zastupovať a spravovať jeho majetok. Súčasne určí, ako má rodič, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, prispievať na jeho výživu, alebo schváli dohodu rodičov o výške výživného. Súd pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností alebo pri schvaľovaní dohody rodičov vždy prihliadne na záujem maloletého dieťaťa, najmä na jeho citové väzby a vývinové potreby a stabilitu budúceho výchovného prostredia.

Podľa § 25 ods. 2 zákona o rodine ak sa rodičia nedohodnú o úprave styku s maloletým dieťaťom podľa odseku 1, súd upraví styk rodičov s maloletým dieťaťom v rozhodnutí o rozvode; to neplatí, ak rodičia úpravu styku žiadajú neupraviť.

Podľa § 62 zákona o rodine plnenie vyživovacej povinnosti rodičov k deťom je ich zákonná povinnosť, ktorá trvá do času, kým deti nie sú schopné samé sa živiť. Obaja rodičia prispievajú na výživu svojich detí podľa svojich schopností, možností a majetkových pomerov. Dieťa má právo podieľať sa na životnej úrovni rodičov. Každý rodič bez ohľadu na svoje schopnosti, možnosti a majetkové pomery je povinný plniť svoju vyživovaciu povinnosť v minimálnom rozsahu vo výške 30% zo sumy životného minima na nezaopatrené nepĺnoleté dieťa alebo na nezaopatrené dieťa podľa osobitného zákona. Pri určení rozsahu vyživovacej povinnosti súd prihliada na to, ktorý z rodičov a v akej miere sa o dieťa osobne stará. Ak rodičia žijú spolu, prihliadne súd aj na starostlivosť rodičov o domácnosť. Výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Pri skúmaní schopností, možností a majetkových pomerov povinného rodiča súd neberie do úvahy výdavky povinného rodiča, ktoré nie je nevyhnutné vynaložiť.

Podľa § 75 ods. 1 zákona o rodine pri určení výživného prihliadne súd na odôvodnené potreby oprávneného, ako aj na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného. Na schopnosti, možnosti a majetkové pomery povinného prihliadne súd aj vtedy, ak sa povinný vzdá bez dôležitého dôvodu výhodnejšieho zamestnania, zárobku, majetkového prospechu; rovnako prihliadne aj na neprimerané majetkové riziká, ktoré povinný na seba berie.

Po vykonanom dokazovaní dospel súd k záveru, že je v záujme maloletých detí, aby boli na čas po rozvode zverené do osobnej starostlivosti matky.

Pokiaľ ide o maloletého Y., takúto úpravu navrhovali všetci účastníci konania, matka i v súčasnosti zabezpečuje starostlivosť o toto dieťa a vo výchove maloletého neboli zistené žiadne nedostatky. Preto súd na čas po rozvode zveril maloletého Y. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

Starostlivosť o maloletého J. navrhovali rodičia odlišne. Matka v súčasnosti vykonáva potrebnú starostlivosť o maloletého J., vo výchove neboli zistené žiadne nedostatky a súd má za to, že súčasný spôsob zabezpečovania osobnej starostlivosti o maloletého je pre maloletého najvhodnejší. Striedavá starostlivosť dáva rodičom dieťaťa väčší priestor na výkon ich rodičovských práv a povinností, možno ju však nariadiť len v prípade, ak je v záujme maloletého dieťaťa, pričom treba zvažovať všetky okolnosti prípadu. V danej veci nepovažoval súd striedavú starostlivosť za vhodnú a to z nasledovných dôvodov:

V prvom rade nie je striedavá starostlivosť vhodná z dôvodu nízkeho veku maloletého dieťaťa a dost veľkej vzdialenosti rodičov. Maloletý J. U. má len skoro 4 roky a bydliská rodičov sú od seba vzdialené približne 90 km. V takomto veku je pre dieťa nutné, aby žilo v čo najstabilnejšom prostredí. Pri určení striedavej starostlivosti za daných podmienok by si musel maloletý zvykať na dve navzájom nijako neprepojené a značne od seba vzdialené prostredia, v ktorých by žil, navyše u otca by išlo o prostredie, v ktorom zatiaľ dlhšie časové obdobie nežil, musel by si vytvoriť nové sociálne väzby s novým prostredím a podobne. Súd má za to, že pre maloletého v takom nízkom veku nie je striedavá starostlivosť v takýchto podmienkach vhodná a nie je v jeho záujme. Pri určení striedavej starostlivosti by za týchto podmienok súd viac zohľadňoval práva otca dieťaťa, ako samotný záujem dieťaťa.

Ďalšou okolnosťou je i to, že matka za súčasných podmienok má lepšie podmienky na zabezpečovanie starostlivosti o maloletého, keďže je na materskej dovolenke a môže venovať maloletému viac času. Otec detí pracuje od 6.00 alebo 7.00 do 14.00 alebo 15.00., v zime dokonca až do 19.00., každý druhý alebo tretí deň dochádza z Bakty do Jelšavy, vtedy musí odchádzať z domu približne o trištvrté hodinu skôr a prichádza domov približne o trištvrté hodinu neskôr. S maloletým by teda mohol byť zhruba po tretej a v zimnej sezóne až po siedmej hodine. Pokiaľ by bol teda maloletý zverený do striedavej starostlivosti rodičov, v čase, keď by bol maloletý u otca, by starostlivosť o maloletého bola v prevažnej miere zabezpečovaná starými rodičmi. Zverenie maloletého J. len matke je preto vhodnejšie pre výchovu maloletého. Ak totiž má matka možnosť poskytovať dieťaťu starostlivosť neobmedzene, keďže nechodí do práce (je na materskej dovolenke) a otec len obmedzene za značnej pomoci príbuzných, je v záujme dieťaťa, aby osobnú starostlivosť o dieťa vykonávala práve matka, ktorá je na materskej dovolenke. To, že v budúcnosti možno otec detí nebude zaradený na zimnú službu do 19.00 hod. nebral súd do úvahy, keďže jednak pri rozhodovaní o výkone rodičovských práv a povinností musí súd vychádzať z aktuálnych podmienok a v súčasnosti má otec detí také pracovné podmienky, ako sú popísané vyššie a jednak nebolo zo strany otca dieťaťa žiadny spôsobom preukázané, že už na túto dlhšiu pracovnú dobu nebude zaraďovaný.

Rovnako sa súd domnieva, že je v záujme maloletých detí, aby vzhľadom na svoj vek (maloletý J. skoro 4 roky, maloletý Y. približne 1 a 1 roka) vyrastali spoločne, trávili spolu čo najviac času, aby sa medzi nimi vytvorili vzájomné citové väzby.

Pri striedavej starostlivosti o dieťa sú dôležité predovšetkým vzájomné vzťahy rodičov dieťaťa. Vzťahy medzi rodičmi maloletých detí sú značne narušené, rodičia sa nevedia zhodnúť ani na bežných veciach týkajúcich sa detí, majú medzi sebou konflikty a to osobné, ako aj v súvislosti so starostlivosťou o deti, nedokážu spolu komunikovať. Striedavá starostlivosť musí byť založená predovšetkým na dobrej komunikácii a spolupráci rodičov, inak nie je v záujme dieťaťa.

Súd sa na základe uvedených záverov domnieva, že striedavá starostlivosť rodičov o maloletého J. U. nie je v záujme maloletých detí. Rovnako kolízny opatrovník považoval striedavú starostlivosť v predmetnej veci za nevhodnú a navrhol zveriť maloletého do osobnej starostlivosti matky. Vzhľadom na uvedené súd na čas po rozvode zveril maloletého J. U. do osobnej starostlivosti matky, ktorá bude maloletého zastupovať a spravovať jeho majetok.

V súlade s ustanovením § 65 zákona o rodine súd upravoval vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom. Na základe vykonaného dokazovania mal súd za preukázané, že priemerný mesačný príjem otca detí je v súčasnosti cca 450,- Eur. Matka detí má príjem cca 250,- Eur, iný príjem matky detí nebol preukázaný. Pokiaľ ide o výdavky na maloleté deti, súd vychádzal z toho, že mesačné výdavky na maloletého J. sú v priemere približne 150,- Eur a výdavky na maloletého Y. približne 120,- Eur. Súd mal za to, že pri poslednej úprave výživného zhruba pred pol rokom boli výdavky detí v takejto výške preukázané a keďže deti majú len bežné výdavky vzhľadom na svoj vek a nemajú žiadne zvýšené výdavky, súd má za to, že výdavky v uvedenej výške odrážajú reálne potreby maloletých detí v ich veku a možno ich považovať za primerané. To, že matka deťom kupuje lieky v nižšej hodnote už pravidelne, nezvyšuje výrazne celkovú výšku výdavkov oproti minulému obdobiu, v ktorom bolo výživné upravované.

V zásade sa na zabezpečovaní potrieb maloletých detí majú podieľať rodičia rovnakou mierou, ak je to v ich schopnostiach a možnostiach, pričom sa prihliada aj na plnenie vyživovacej povinnosti samotnou osobnou starostlivosťou o deti. Pri určovaní výšky výživného súd zvažil potreby maloletých detí, ktoré sa odrážajú v ich výdavkoch, prihliadol na schopnosti, možnosti, majetkové a príjmové pomery oboch

rodičov detí a na skutočnosť, že matka detí si plní zákonnú povinnosť vyživovať i osobnou starostlivosťou o deti.

Súd má za to, že výška výživného 80,- Eur mesačne na maloletého J. a 70,- Eur na maloletého Y. bude pokrývať dostatočne veľkú časť nákladov detí. Platenie výživného v tejto výške je navyše v schopnostiach a možnostiach otca detí. Výživné na obe deti predstavuje spolu cca 33 % z čistého mesačného príjmu otca detí, čo je možné od neho požadovať. Po uhradení výživného ostane otcovi detí približne 300,- Eur, čo je dostatočne vysoká suma na to, aby si z nej otec detí zabezpečil základné životné potreby, ako aj ďalšie potreby, ktoré musí otec detí vynakladať, vrátane cestovného do práce. Pri takto určenom výživnom bude v schopnostiach matky zabezpečiť maloletým deťom ďalšie potreby, ktoré nebudú pokryté výživným zo strany otca.

Určenie výživného po 70,- Eur na obe deti, ako to žiadal otec detí, nie je možné, nakoľko deti majú odlišné výdavky vzhľadom na svoj vek, čo musí odrážať i výška výživného. Nemožno teda určiť rovnaké výživné pri oboch deťoch, medzi ktorými je viac ako ročný vekový rozdiel. Výživné by v takom prípade neodrážalo potreby maloletých detí.

Súd tiež vychádzal z toho, že od poslednej úpravy výživného nedošlo k žiadnej významnejšej zmene v pomeroch rodičov a detí, a preto nebol dôvod upraviť vyživovaciu povinnosť otca k maloletým deťom odlišne, ako to bolo naposledy.

Pokiaľ otec detí poukazoval na svoje výdavky, súd v tejto súvislosti v prvom rade poukazuje na to, že podľa zákona o rodine výživné na maloleté deti možno priznať aj v prípade, ak by to bolo v rozpore s dobrými mravmi a výživné má prednosť pred inými výdavkami rodičov. Otec detí si v prvom rade musí plniť svoju vyživovaciu povinnosť k maloletým deťom. Po splnení tejto povinnosti v súdom určenej výške ostáva otcovi detí dostatočný príjem (cca 300,- Eur) na uspokojenie svojich potrieb. Súd určil výšku výživného tak, aby otec detí mal možnosť zabezpečiť si základné potreby vrátane cesty do práce, nakoľko ak by bolo určené výživné tak, že by otec detí tieto výdavky nemohol uhrádzať, prišiel by o prácu a to by bolo v neprospech detí. Súd vychádzal z toho, že mesačná výška výdavkov na cestu je nižšia, ako to uviedol otec detí (240,- Eur mesačne). Otec detí denne prejde cestou do práce v Jelšave cca 90 km, jeho auto má spotrebu 7 litrov, cena benzínu sa pohybuje okolo 1,53 Eur a priemerne odpracuje 12 dní mesačne. Pri takýchto údajoch vychádza cena výdavkov na cestu 115,- Eur mesačne. Celkové výdavky na cestu do práce sú u otca detí ešte nižšie, nakoľko sám otec detí potvrdil, že niekedy vykonáva prácu na pobočke v Rimavskej Sobote. Súd má teda za to, že je v možnostiach otca detí po úhrade výživného tieto výdavky aj ostatné výdavky na živobytie vynaložiť.

Vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti súd zaviazal otca detí platiť na maloletého J. U. výživné vo výške 80,- Eur mesačne a na maloletého Y. výživné vo výške 70,- Eur mesačne od právoplatnosti rozsudku.

Právo rodiča, ktorému nebolo maloleté dieťa zverené do osobnej starostlivosti, stykať sa so svojim dieťaťom, je neoddeliteľnou súčasťou rodičovských práv, ako aj samotných práv dieťaťa. Navyše kontakt rodiča s maloletým dieťaťom je významným činiteľom ovplyvňujúcim zdravý vývoj dieťaťa.

V rozsudku o rozvoze manželstva súd upraví i styk rodiča s dieťaťom okrem prípadu, ak účastníci výslovne styk upravovať nežiadajú. V predmetnej veci rodičia žiadali upraviť styk, dohodli sa na rozsahu styku, nedohodli sa len na tom, či styk s maloletým Y. má prebiehať v prítomnosti matky detí alebo bez jej prítomnosti a v určení styku s maloletým J. U. v období letných prázdnin.

Pokiaľ ide o maloletého Y., rodičia sa dohodli na styku v rozsahu dvoch hodín každý nepárny piatok. Takýto rozsah styku je primeraný vzhľadom na vek maloletého a je v záujme dieťaťa. Pokiaľ ide o prítomnosť matky, súd má za to, že maloletý, ktorý má 1 rok a 8 mesiacov, je schopný byť s otcom bez prítomnosti matky 2 hodiny raz za dva týždne, keďže s otcom bol do októbra 2013 každý deň a má k nemu vybudovaný vzťah. Takejto úprave styku nebráni ani to, že matka tohto maloletého kojí.

Na styku otca s maloletým J. U. v priebehu roka, počas Vianoc a Veľkej noci sa rodičia dohodli a dohodnutý rozsah styku je primeraný a v záujme dieťaťa. Ohľadne styku v čase letných prázdnin matka

navrhovala styk v období od 01.07. do 15.07. a otec v období od 10.07. do 20.07. a od 15.08. do 25.08.. Súd upravil styk v období leta tak, ako to navrhoval otec detí z dôvodu, že ide o dva desaťdňové intervaly, pričom matka navrhovala jeden 15-dňový interval. Je v záujme dieťaťa, aby strávil so svojim otcom počas leta aspoň 20 dní, pričom pre maloletého bude jednoduchšie byť bez matky dva kratšie obdobia, ako jedno dlhšie.

Vzhľadom na uvedené rozhodol súd o styku otca s maloletými deťmi tak, ako je uvedené vo výrokoch V. a VI. tohto rozsudku.

O trovách konania rozhodol súd podľa § 144 O.s.p. tak, že účastníci konania nemajú právo na ich náhradu, nakoľko ide o konanie o rozvod.

Poučenie:

P o u č e n i e : Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie v lehote 15 dní odo dňa jeho doručenia prostredníctvom tunajšieho súdu na Krajský súd v Banskej Bystrici v troch vyhotoveniach.

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 O.s.p. - musí byť z podania zjavné, ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka a čo sleduje, a musí byť podpísané a datované, je potrebné ho predložiť s potrebným počtom rovnopisov a s prílohami tak, aby jeden rovnopis zostal na súde a aby každý účastník dostal jeden rovnopis) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) sa rozhodlo vo veci, ktorá nepatrí do právomoci súdov, ten, kto v konaní vystupoval ako účastník, nemal spôsobilosť byť účastníkom konania, účastník konania nemal procesnú spôsobilosť a nebol riadne zastúpený, v tej istej veci sa už prv právoplatne rozhodlo alebo v tej istej veci sa už prv začalo konanie, sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, účastníkovi konania sa postupom súdu odňala možnosť konať pred súdom, rozhodoval vylúčený sudca alebo bol súd nesprávne obsadený, ibaže namiesto samosudcu rozhodoval senát, súd prvého stupňa nesprávne právne posúdil vec, a preto nevykonal ďalšie navrhované dôkazy

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a O.s.p.),

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona; ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.

Rozvedený manžel môže do troch mesiacov po právoplatnosti tohto rozsudku oznámiť orgánu poverenému viesť matriky, u ktorého je manželstvo zapísané, že prijíma opäť svoje predošlé priezvisko.